

IJTIMOIIY ISH SOHASIDA RAQAMLI AXBOROT TEKNOLOGIYALARINING AHAMIYATI

Yuldasheva Gulbahor Ibragimovna

FarDU, dotsent.

Rahmatova Nozimaxon

FarDU talabasi.

Annotatsiya. *Maqolada raqamli texnologiyalardan ta'lim tizimida foydalanishning huquqiy me'yoriy asoslari, ijtimoiy ish sohasiga raqamli axborot texnologiyalarining foydali tomonlari tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *Axborot texnologiyalari, kommunikatsiya, elektron tizimlar, ijtimoiy ish, raqamli savodxonlik.*

Аннотация. *В статье анализируется правовая и нормативная база использования цифровых технологий в системах образования и преимущества цифровых информационных технологий в сфере социальной работы.*

Ключевые слова: *информационные технологии, коммуникация, электронные системы, социальная работа, цифровая грамотность.*

Annotation. *The article analyzes the legal and normative basis for the use of digital technologies in education systems and the benefits of digital information technologies in the field of social work.*

Keywords: *information technology, communication, electronic systems, social work, digital literacy.*

KIRISH. Hozirgi davrni raqamli texnologiyalarsiz tasavvur qilish qiyin. Har bir soha, shu jumladan ijtimoiy ish sohasi ham, zamonaviy texnologiyalarning rivojlanishidan faol foydalanmoqda. Raqamli axborot texnologiyalari ijtimoiy ish faoliyatini nafaqat samaraliroq qiladi, balki ijtimoiy xizmatlarning qamrovini kengaytirishga va sifatini oshirishga yordam beradi. Raqamli texnologiyalar bugungi kunda ijtimoiy ish sohasida muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ular ijtimoiy ishchilar, tashkilotlar va foydalanuvchilar o'rtasidagi aloqalarni kuchaytirish, xizmat ko'rsatish sifatini oshirish hamda jarayonlarni soddalashtirishga xizmat qiladi [1].

Raqamli texnologiyalarning ijtimoiy ishda qo'llanilishi

Ijtimoiy ishning asosiy vazifasi muhtojlarga yordam berish, ularga xizmat ko'rsatish va ijtimoiy muammolarni hal qilishdan iborat. Raqamli texnologiyalar ushbu jarayonlarni quyidagi yo'nalishlarda takomillashtirishga xizmat qiladi [2].

1. Ma'lumotlarni boshqarish va tahlil qilish:

Zamonaviy axborot tizimlari ijtimoiy xizmatlar uchun katta hajmdagi ma'lumotlarni tez va aniq qayta ishlash imkonini beradi. Bu orqali yordamga muhtoj insonlarning ro'yxati, ularning ehtiyojlari va muammolarini tahlil qilish osonlashadi.

2. Online xizmatlar ko'rsatish:

Masalan, ijtimoiy yordamga muhtoj aholi qatlami vakillari onlayn ariza topshirishi, kerakli hujjatlarni yuklab olishi yoki maslahatchi xodim bilan virtual muloqot qilishi mumkin. Bu usul vaqtni tejaydi va xizmatlardan foydalanishni soddalashtiradi.

3. Mobil ilovalar va platformalar:

Ijtimoiy xizmat ko'rsatuvchi tashkilotlar uchun maxsus ilovalar ishlab chiqilib, ular orqali aholiga tezkor yordam ko'rsatish mumkin. Misol uchun, bolalarni zo'ravonlikdan himoya qilishga oid ilovalar yoki nogironlarga mos xizmatlarni taklif etuvchi platformalar.

4. Masofaviy o'qitish va malaka oshirish:

Ijtimoiy ishchilar uchun raqamli vositalar orqali masofaviy ta'lim va treninglar tashkil qilish mumkin. Bu, ayniqsa, uzoq hududlarda joylashgan mutaxassislar uchun muhimdir.

5. Jamiyat bilan aloqa o'rnatish:

Ijtimoiy tarmoqlar va boshqa raqamli platformalar jamiyatni xabardor qilish, muammolarga e'tibor qaratish va resurslarni safarbar qilish uchun samarali vositadir[3].

Ijtimoiy ishda raqamli texnologiyalarning afzalliklarini ko'rib tahlil ostiga olamiz:

1. Samaradorlikni oshirish:

Elektron tizimlar va avtomatlashtirilgan jarayonlar xizmatlarni tezkor va sifatli ko'rsatish imkonini beradi.

2. Qamrovni kengaytirish:

Internet orqali xizmatlarni taqdim etish ijtimoiy yordamga muhtoj insonlarni ko'proq qamrab olishga imkon yaratadi.

3. Resurslardan oqilona foydalanish:

Raqamli vositalar qog'ozbozlikni kamaytirib, moliyaviy va inson resurslarini tejashga yordam beradi.

4. Shaxsiylashtirilgan yondashuv:

Ma'lumotlarni tahlil qilish orqali har bir mijozning ehtiyojlariga mos xizmatlar taklif etish osonlashadi. Shu bilan birga, raqamli texnologiyalarni qo'llashda bir qancha qiyinchiliklar mavjud:

1. Raqamli savodxonlik darajasi:

Aholining ayrim qatlami, ayniqsa, keksa avlod vakillari, raqamli texnologiyalardan foydalanishda qiyinchiliklarga duch kelishi mumkin.

2. Maxfiylik va xavfsizlik muammolari:

Shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish ijtimoiy xizmatlarda asosiy muammolardan biridir. Elektron tizimlarda ma'lumotlarning oshkor bo'lish xavfi mavjud.

3. Texnik infratuzilmaning yetishmasligi:

Ayrim hududlarda internetga ulanish yoki zamonaviy texnologiyalar imkoniyatlari cheklangan.

XULOSA. Xulosa o'rnida shuni aytish lozimki, Raqamli axborot texnologiyalari ijtimoiy ish sohasida katta ahamiyatga ega. Ular yordamida ijtimoiy xizmatlarning samaradorligi va qamrovi oshib, ijtimoiy himoyaga muhtoj insonlarga tezkor va sifatli yordam ko'rsatish imkoniyati kengayadi. Ammo texnologiyalarni muvaffaqiyatli joriy qilish uchun aholini raqamli savodxonlikka o'rgatish, texnik infratuzilmani takomillashtirish va xavfsizlik choralari kuchaytirish zarur. Shu yo'l bilan ijtimoiy ish sohasi jamiyatning zamonaviy ehtiyojlariga javob bera oladigan darajada rivojlanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. "Digital Transformation and Social Services," European Social Network (ESN), 2020.
2. United Nations Development Programme (UNDP). Digital Transformation for Social Inclusion. UNDP, 2021.
3. Castells, M. (2009). The Rise of the Network Society. Wiley-Blackwell.
4. Healy, K. (2014). Social Work Theories in Context: Creating Frameworks for Practice. Palgrave Macmillan.
5. Abduqodirova, G. A. O'zbekistonning raqamli rivojlanish strategiyasi va uning ijtimoiy sohalarga ta'siri. "Ijtimoiy fanlar" jurnali .2022.
6. Mahmudov, A. I. Axborot texnologiyalarining ijtimoiy sohalarga ta'siri. O'zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi nashri, 2021.
7. Zokirov, T. Z. Ijtimoiy ish nazariyalari va amaliyoti. Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti nashriyoti, 2020.
8. Yuldasheva, G. (2023). Ta'limda axborot texnologiyalari. 1-qism. Darslik. – Farg'ona-307b
9. Yuldasheva, G., V. Sharopova . "Inson" ijtimoiy xizmatlar markazlarida AKT dan foydalanishning ahamiyati. International Journal of Scientific Research. Volume 5, ISSUE 2. 2024-yil. 292-293b.
10. Yuldasheva, G., N.Teshaboyeva. Ijtimoiy ish sohasida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish. Gospodarka i Innowacje. Volume 47. 2024-yil. 304-307 b.
11. Yuldasheva G., D. A'zamxujayeva. Ijtimoiy ishda boshqaruv hujjatlarni elektronlashtirish. Международная конференция академических наук. 2024-yil. 200-203 b